

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування

**Відділення стаціонарного догляду для постійного
або тимчасового проживання Територіального центру
соціального обслуговування (надання соціальних послуг)
Коропської селищної ради Новгород-Сіверського району
Чернігівської області**

17.09.2024

м. Чернігів, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 17.09.2024 групою НПМ здійснено відвідування Відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Коропської селищної ради Новгород-Сіверського району Чернігівської області (далі – Відділення, Заклад).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Жмака Ірина Миколаївна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Шумна Лариса Петрівна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернігівській області;

Гавриль Олена Анатоліївна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Відвідування НПМ здійснювалось вперше.

Відділення знаходиться за адресою: вул. Центральна, 208, с. Шабалинів, Новгород-Сіверський р-н., Чернігівська обл., 16242.

Керівництво:

Лаврик Олександр Григорович, директор Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Коропської селищної ради Новгород-Сіверського району Чернігівської області (далі – Центр).

Притика Любов Іванівна, завідувач Відділення.

Відповідно до Положення про відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Коропської селищної ради, затвердженого директором Центру 14.02.2023, Відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання є структурним підрозділом територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Коропської селищної ради.

Основним завданням Відділення є забезпечення створення належних умов проживання, соціального побутового та медичного обслуговування, денної зайнятості (заняття творчістю, культурно-дозвілеві заходи, працетерапія тощо); стимулювання особистої заінтересованості отримувачів соціальних послуг у збереженні соціальної активності та здатності до самообслуговування.

У Відділенні громадяни перебувають на повному державному утриманні, одержують соціальну послугу стаціонарного догляду та відповідно до

встановлених норм забезпечуються: житлом, одягом, взуттям, постільною білизною, м'яким і твердим інвентарем і столовим посудом; раціональним чотириразовим харчуванням, у тому числі з урахуванням віку і стану здоров'я, у межах натуральних норм харчування, передбачених для мешканців інтернатних установ; цілодобовим медичним обслуговуванням; слуховими апаратами, окулярами, протезно-ортопедичними виробами, засобами пересування, медикаментами відповідно до медичного висновку; комунально-побутовим обслуговуванням (опаленням, освітленням, теплом, водопостачанням тощо).

Відділення розраховане на проживання 25 осіб. На день відвідування у ньому проживало 19 осіб (11 жінок та 8 чоловіків), з них 4 особи мають встановлену групу інвалідності.

Діяльність Відділення забезпечують 14 працівників. Обслуговування отримувачів соціальної послуги відповідно до штатного розпису здійснюють, зокрема: завідувач Відділенням – 1 шт.од; лікар-терапевт – 0,25 шт.од., 2 посади сестри медичної – 0,5 шт.од; зав господарством – 1 шт.од; молодша медична сестра з догляду за хворими – 5 шт.од.; кухар – 1 шт.од.; кухонний працівник – 1 шт. од. та інші працівники.

Заклад розташований у одноповерховій будівлі разом з амбулаторією загальної практики сімейної медицини. Територія Відділення доглянута, на ній облаштовані зони відпочинку, де підопічні можуть проводити свій час на свіжому повітрі.

Житловий корпус облаштований пандусом, також обладнаний системою водопостачання та водовідведення, є бойлер для підігріву води, опалення забезпечується потужностями власної котельні. В окремій будівлі розташовані харчоблок з коморою, складські та господарські приміщення.

Отримувачі соціальної послуги проживають у кімнатах від двох до чотирьох осіб. З кожним з них укладено договір про надання соціальних послуг.

Закладом забезпечено цілодобовий доступ до питної води та оптимальний температурний режим в житлових приміщеннях.

У Відділенні організовано чотириразове харчування, середня вартість якого для однієї особи в день складає 82,53 грн. Здійснюється контроль за дотриманням норм харчування відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 324 «Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної політики».

Відповідно до вимог Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» отримувачами соціальної послуги укладено (підписано) декларації з лікарями, які надають первинну медичну допомогу. Витрати на медикаменти на одну особу в день складають 5,15 грн.

З Комунальним-некомерційним підприємством «Коропська центральна лікарня» Коропської селищної ради укладено договір про надання медичних послуг № 156 від 17.08.2023.

Група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з усіма отримувачами соціальної послуги та 5 працівниками Відділення, а також ознайомилась з особовими справами отримувачів соціальних послуг, оглянула житлові та допоміжні приміщення. У Закладі панує доброзичлива атмосфера. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від отримувачів соціальної послуги не надходило. Також мешканці Відділення повідомили про відсутність застосування до них будь-яких заходів фізичного або психологічного впливу.

II. ФАКТИ ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 11 Конвенції про права осіб з інвалідністю, стаття 3 Конституції України, Закон України «Про правовий режим в умовах воєнного стану»).

1. У ході відвідування встановлено, що у Закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування отримувачів соціальної послуги та персоналу у разі оголошення сигналу повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт) та абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185.

Адміністрацією Центру необхідно розглянути можливість створення на території Закладу захисних споруд як найпростіших укриттів, у тому числі, що здійснюється без процесу будівництва з урахуванням норм та вимог, встановлених Кодексом цивільного захисту України, наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту» (зі змінами), Державних будівельних норм України ДБН В.2.2.5-97 «Будинки і споруди. Захисні споруди цивільної оборони».

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України, статті 283 та 284 Цивільного кодексу України).

2. Групою НПМ встановлено, що штатним розписом Центру передбачено наявність у Відділенні штатних посад: лікаря-терапевта, сестри медичної, молодшої медичної сестри. При цьому, у порушення пункту 15 статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» медичним персоналом Відділення фактично надається медична допомога та медичні послуги (зокрема огляд лікаря, проведення ін'єкцій, здійснення перев'язок тощо) за відсутності ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики.

3. Під час відвідування встановлено, що у Відділенні не проводиться щорічний медичний огляд отримувачів соціальних послуг лікарями-спеціалістами.

Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9, 26 Конвенції про права осіб з інвалідністю, Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», статті 23, 7 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»).

4. Коридори Закладу не обладнані поручнями для зручності пересування особам, які належать до маломобільних груп населення, що суперечить пункту 6.3.17 ДБН 2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд для маломобільних груп населення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН В.2.2-40:2018).

5. Особи з інвалідністю, які є ліжковими хворими, не забезпечені ліжками з механічним або електричним приводом і протипролежневими матрацами, згідно положеннями пункту 9 Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 321.

Порушення права осіб на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 25 Загальної декларації прав людини, статті 28, 32, 48 Конституції України).

6. У житлових кімнатах Відділення відсутні кнопки виклику персоналу. У разі виникнення потреби в екстреній медичній допомозі у ліжкових хворих підопічних виникає проблема у швидкому та своєчасному зверненні за допомогою до медичних працівників.

7. Закладом не зареєстровано потужності з виробництва та/або обігу харчових продуктів, чим порушено вимоги підпункту 4 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, де зазначено, що для організації харчування надавач соціальних послуг отримує експлуатаційний дозвіл або реєструє потужності з виробництва та/або обігу харчових продуктів відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».

8. У порушення вимог розділу VI Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, осіб з інвалідністю, інвалідів та дітей з інвалідністю в інтернатних установах соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857, отримувачі соціальних послуг не у

повній мірі забезпечені надліжковими столами, чим не ствоєно належних умов для вживання їжі.

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини)

9. Пунктом 2 розділу VIII Державного стандарту передбачено, що заходи особистого догляду здійснюються при зачинених дверях або за ширмою та з обмеженою кількістю помічників тільки надавачем соціальної послуги, який має спеціальну підготовку та навички.

Заклад не забезпечений у достатній кількості ширмами, для здійснення індивідуальних гігієнічних процедур у житлових кімнатах, де проживає більше ніж одна особа, а також у ванних кімнатах.

Зазначене створює умови, за яких неможливе забезпечення приватності отримувачів соціальної послуги та наявності позитивного терапевтичного середовища, що не відповідає пункту 34 розділу III Стандартів Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводження чи покарання.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Коропський селищній раді Новгород-Сіверського району Чернігівської області:

1.1. Забезпечити контроль за усуненням недоліків, викладених у цьому звіті, та вжити заходів щодо забезпечення безпечних та комфортних умов проживання отримувачів соціальних послуг.

1.2. Облаштувати укриття згідно з вимогами наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

2. Територіальному центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Коропської селищної ради Новгород-Сіверського району Чернігівської області:

2.1. Вжити невідкладних заходів до усунення порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду у Закладі.

2.2. Вжити організаційних заходів щодо отримання закладом ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики, передбаченої Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

2.3. Забезпечити:

- профілактичний медичний огляд отримувачів соціальних послуг вузькими спеціалістами;
- дотримання права отримувачів соціальних послуг на приватність, зокрема, оснастити житлові кімнати, у яких проживає більше, ніж одна ліжкова хвора особа, ширмами;

- отримання експлуатаційного дозволу або реєстрацію потужності з виробництва та/або обігу харчових продуктів відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» для організації харчування.

2.4. Облаштувати кімнати кнопками виклику персоналу.

Додаток: фотофіксація на 3 арк.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст
Відділу сприяння роботі
регіональних представництв**

Ірина ЖМАКА

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

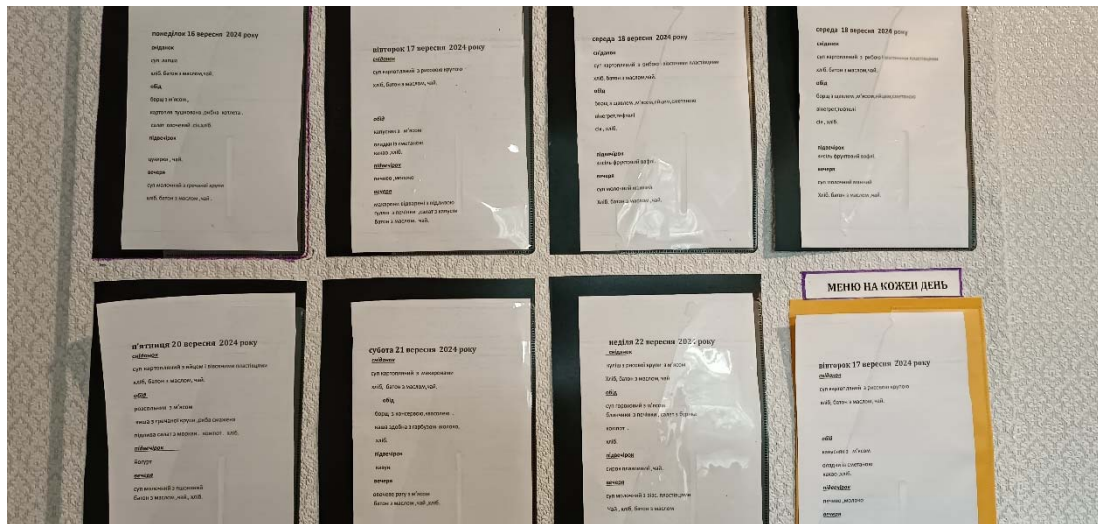

Фото 5

Фото 6

Φοτο 7

